دجمعي دخطبي لاربنود مؤرخ:1443/9/21هجری قمری مطابق :1401/2/2هجری شمسی

د روژې د اخیري لسو ورځو فضیلتونه او د صدقة الفطر(سرسایي) مسائل

الحمدلله الذي هدانا للإسلام وما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله. رضينا بالله ربا وبالاسلام دينا وبمحمد صلى الله نبيا ورسولا. اللهم صل على نبينا محمد وعلى آل محمد، كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم، وبارك على محمد وعلى آل محمد، كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد امابعد.

فقد قال الله سبحانه وتعالى في محكم كتابه :{إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۰ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۰ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۰ تَنَزَّلُ الْمَلائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۰ سَلامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ} القدر:(5)

لومړی برخه: د روژې د اخيري لسو ورځو فضيلت

ګرانو هيوادوالو!

د روژې مبارکې میاشت راتللو ته سترګې په لار ؤ او په راتلو يې مونږ خوشحالي کوله د روژې میاشت راغله او دادی اوس په تيريدو ده . د روژو په تيرو شوو ورځو کې خلک په دوه ډوله دي، یو ډول هغه خلک دي چې د روژو په تيرو ورځو کې يي لويه ګټه کړی ده ، ددې مياشتې تيرى شوو ورځو کې يي روژې نيولی او دشپې يي تراويح کړی دي، قرآن کريم يي تلاوت کړی، صدقات يي ورکړي دي او د ګناهونو څخه يي ځانونه ژغورلي دي او په راتلونکو شپو او ورځو کې به هم خپلو نيکو اعمالو ته ادامه ورکوي چې همدوی کامياب خلک دي.

دوهم ډول هغه خلک دي چې د روژو د برکتي ورځو څخه يي سمه ګټه پورته نه کړه، روژې يي ونيولی؛ خو د تراويح لمونځ يي په کې ونکړ، شپې يي په لهو ولعب سره په وينه تيرى کړی ، خپل مالونه يي د الله په لاره کې ور نه کړل، دقرآن کريم تلاوت يي ونه کړ او په نتيجه کې دددې مياشتې دعظيمو برکتونو څخه بې برخې شول، البته د لومړۍ ډلې خلکو دنيکيو ددوام لپاره او ددوهمې ډلې لپاره د اخيري فرصت په توګه ددې مياشتې اخيري لس ورځې پاتې دي چې بايد عظيمه ګټه ورځخه پورته کړي.

د روژې اخيري لس ورځې زيات فضيلتونه لري چې د ځينو يي په لاندې توګه يادونه کوو.

- ### د قرآن کريم نزول:

په دې لسو ورځو او شپو کې يوه داسې مبارکه شپه ده چې په دې شپه کې قرآن کريم د لوح محفوظ څخه اسمان دنيا ته نازل شوی دی . الله جل جلاله فرمايلي دي:{إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ}الدخان:(٣)

ترجمه: مونږ دا قرآن کريم نازل کړی په مبارکه شپه کې، بيشکه مونږ ويره ورکونکي يو.

د سورت قدر په لومړي آيت کې راځي:{إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ} القدر:(١)

ترجمه: مونږ قرآن کريم د قدر په شپه کې نازل کړی دی.

وعَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَبِى الْمَلِيحِ عَنْ وَاثِلَةَ بْنِ الأَسْقَعِ أَنَّ النَّبِىَّ -صلى الله عليه وسلم- قَالَ: (نَزَلَتْ صُحُفُ إِبْرَاهِيمَ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِن رَمَضَانَ ، وَأُنزِلَت التَّوْرَاةُ لِستٍ مَضَيْنَ مِن رَمَضَانَ وَأُنزِلَ الزَّبُورُ لاثْنَتَي عَشْرَةَ مَضَتْ مِن رَمَضَانَ ، وَأُنزِلَ الإِنْجِيلُ لِثَمَانِي عَشْرَةَ خَلَتْ مِن رَمَضَانَ . وَأُنزِلَ القُرآنُ لأَرْبَعٍ وَعشرِينَ مِن رَمَضَانَ) فضائل القرآن للقاسم بن سلام (2/ 235) ورواه الطبرى موقوفا

ژباړه: واثله ابن اسقع رضي الله عنه درسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روايت کړی دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: دابراهيم عليه السلام صحيفې د رمضان په لومړی شپه نازل شوي دي او تورات د رمضان په شپږم تاريخ نازل شوی دی، زبور د رمضان په دولسم تاريخ نازل شوی دی، انجيل د رمضان په اتلسم تاريخ نازل شوی دی او قرآن کريم د روژې په څلورويشتم تاريخ نازل شوی دی.

پورتني آيتونه او د رسول الله صلی الله عليه وسلم حديث ددې لپاره غوره دليل دی چې الله تعالی قرآن کريم دبشريت لارښود کتاب د روژې په اخيري لسو ورځو کې نازل کړی دی او په نورو پيغمبرانو باندې هم اسماني کتابونه او صحيفې په دې مبارکه مياشت کې نازل شوي دي.

➢ د ليلة القدر شپه:

د روژې د مياشتې داخيري لسو ورځو دفضائلو څخه بل فضيلت دا دی چې الله تعالی په دې لسو شپو او ورځو کې داسې شپه پيدا کړی ده چې په دغه شپه کې عبادت د دری اتيا کلونو له عبادت څخه غوره دی چې دا ډير لوی فضيلت دی.

الله جل جلاله فرمايلي دي:{ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ * وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ * لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ * تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ *سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ }القدر:(١-٥)
ترجمه: مونږ دا نازل کړ په شپه دقدر کې او ته څه پوهه شوی چې څه ده شپه دقدر، شپه دقدر ښه ده تر زرو مياشتو(١٠٠٠) څخه، نازليږي ملائکې او روح(جبريل) په دې کې د خپل رب په حکم سره ، په هرکار کې امان دی دغه شپه تر صبا ختلو پورې ده.
يعنی دملائکو سره د هغه کارونو فيصلې په لاس کې وي چې په راتلونکي کال کې کيدونکي دي. د همدې وجې نه ځينې علماء وايي چې (قدر) د حکم او تقدير په معنا ده يعنی د حکم او تقدير شپه. لکه څرنګه چې د الدخان په سورت کې راځي:{ فِيها يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ} الدخان: (4)

په دغه شپه کې فيصله کيږي دهغه کارونو چې په راتلونکي کال کې پيښيدونکي وي لکه رزقونه او اجلونه .تفسير الماوردى - النكت والعيون (5/ 245)

ليلة القدر شپه زيات فضيلتونه لري:
لومړی: په دې شپه کې قرآن کريم نازل شوی دی.
دوهم: د ليلة القدر په شپه کې د راتلونکي کال فيصلې ملائلکو ته ورکول کيږي کوم چې په لوح محفوظ کې ليکل شوی وي.
دريم: دا مبارکه شپه ده. (إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ).
څلورم: ليلة القدر شپه دزرو مياشتونه چې تقريبا ۸۳کلونه کيږي غوره او بهتره ده.
پنځم: د ليلة القدر په شپه کې زمکې ته ملائکې دجبرائيل عليه السلام سره يوځای د خير او برکت لپاره راښکته کيږي.
شپږم: د ليلة القدر په شپه کې عبادت کوونکی د هر ډول عذاب څخه په امن کې وي.(سلام هى حتى مطلع الفجر)
اووم: چاچې د ليلة القدر شپه کې دايمان او ثواب په نيت سره عبادت وکړ، تير ګناهونه به يې وبښل شي.
اتم: چاچې د ليلة القدر په شپه کې عبادت وکړ په حقيقت کې خير ورته ورسيده او څوک چې په دې شپه کې د عبادت څخه محروم شو ، دخير څخه محروم شو، لکه څرنګه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ لَمَّا حَضَرَ رَمَضَانُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ جَاءَكُمْ رَمَضَانُ شَهْرٌ مُبَارَكٌ افْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ

صِيَامَهُ تُفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَتُغْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَحِيمِ وَتُغَلُّ فِيهِ الشَّيَاطِينُ فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ مَنْ حُرِمَ خَيْرَهَا فَقَدْ حُرِمَ) مسند أحمد - الرسالة (15/ 302)
ژباړه: ابوهريره رضي الله عنه فرمايي کله به چې رمضان مياشت راغله پيغمبرعليه السلام به وفرمايل: بيشکه د رمضان مياشت تاسو ته راغله ، دا يوه مبارکه مياشت ده ، الله تعالی ددې مياشتي روژې پرتاسو فرض کړی دي، په دې مياشت کې د جنت دروازې خلاصيږي او دجهنم دروازې بنديږي او په دې مياشت کې شيطانان تړل کيږي. په دې مياشت کې يوه داسې شپه ده چې د زرو شپو څخه بهتره ده، څوک چې ددې شپې له خير څخه محروم شو، هغه دخير څخه محروم شو.
د ليلة القدر د شپې فضيلت په حقيقت کې دددې مياشت داخيري لسو ورځو فضيلت دی؛ ځکه ليلة القدر شپه په همدې اخيري لسو شپو کې يوه شپه ده.

د حضرت عائشې رضي الله عنها څخه روايت دی چې د ليلة القدر شپه د روژې په اخيري لسو ورځو کې ويلتئ ، پيغمبرعليه الصلاة والسلام هم خلک ددې ورځې لټولو ته هڅولي دي.(عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللهِ –صلى الله عليه وسلم- يُجَاوِرُ فِي الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ وَيَقُولُ تَحَرَّوْا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ) البخارى

ژباړه: عائشه رضي الله عنها فرمايي: پيغمبرعليه السلام به په رمضان المبارک کې په مسجد کې اعتکاف کولو او ويل به يې: ولټوئ د ليلة القدر شپه د روژې په اخيري لسو ورځو کې .

ددې حديث په اساس ويلی شو چې د ليلة القدر شپه د روژې په اخيري لسو ورځو کې راځي؛ خو په يقيني توګه هغه شپه معلومه نه ده البته په رواياتو کې راځي چې د روژې مياشتي په اخيري لسو طاقو شپو کې ده.
په يو روايت کې داسې راځي: (فَالْتَمِسُوهَا فِي العَشْرِ الأَوَاخِرِ، وَالتَمِسُوهَا فِي كُلِّ وِتْرٍ) صحيح البخاري (3/ 48)
ژباړه: ولټوئ د قدر شپه د روژې په اخيري لسو کې او وه يې لټوئ په طاق شپو کې.
د قدر شپې ځانګړې دعا:
(عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ عَلِمْتُ أَيُّ لَيْلَةٍ لَيْلَةُ القَدْرِ مَا أَقُولُ فِيهَا؟ قَالَ: " قُولِي: اللَّهُمَّ إِنَّكَ عُفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي) سنن الترمذي ت شاكر
ترجمه: له عائشې رضي الله عنها څخه روايت چې ما پيغمبرعليه السلام ته عرض وکړ. ای د الله جل جلاله رسوله! که چيری را معلومه شي چې دا دقدر شپه ده نو درب العالمين په دربار کی څه و وايم او کومه دعا وکړم؟
حضور صلی الله عليه وسلم و فرمايل: دا دعا ووايه: (اللهم انک عفو کريم تحب العفو فاعف عني) ، يا الله په رښتيا چې ته بښونکی کريم ذات يی او عفو خوښوی نو زما خطاګانې و ببنه.
په همدی خاطر د الله د ډيرو نيکو بندګانو عادت دادی چې هره شپه دغه دعا وايي او د رمضان مبارکې مياشتي په شپو کې خصوصاً د وروستی لسيزې په طاق شپو کې زياته توجه او اهتمام ورته کوي نو راشئ چې مونږ هم دغه دعا هيره نکړو.

- **والفجر وليال عشر:** (الله تعالی د روژې په لسو ورځو قسم ياد کړی دی):

کله چې الله جل جلاله په مخلوق قسم ياد کړي ؛ په دې کې دمقسم به عظمت او فضيلت اشاره وي.
الله جل جلاله فرمايلي دي: {وَالْفَجْرِ ۰ وَلَيَالٍ عَشْرٍ} الفجر: (۱-۲)
د ځينو مفسرينو په وينا په سورت الفجر کې د (وليال عشر) څخه مراد د روژې اخيري لس ورځې دي.
چې ددې څخه د دروژو داخيري لسو ورځو فضيلت معلوميږي.

امام قرطبي فرمايي: (وعن ابن عباس:هي العشر الأواخر من رمضان ؛ وقاله الضحاك) الجامع لأحكام القرآن

ژباړه: د حضرت ابن عباس رضي الله عنه څخه روايت دی چې د(وليال عشر) د ددې لسو ورځو څخه د روژې اخيري لس ورځې مراد دي او همدا دامام ضحاک قول هم دی.

- ## د علمونو د ثواب زياتوالی:

د روژو په اخيري لسو ورځو کې د مؤمن دنيکو عملونو اجر د کال دنورو ورځو په نسبت زيات دی او دقبليدو اميد هم زيات وي. همدا وجه ده چې کله به د روژو اخيري لس ورځې داخلې شوی ، پيغمبرعليه السلام به خپله ملا عبادت ته وتړله او د دې ورځو په عبادت کې به يې دومره کوښښ کولو چې په نورو ورځو کې به يې هغومره نه

کولو. له عائشې رضي الله عنها څخه روايت دی هغه فرمايي: (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَ النَّبِيُّ –صلى الله عليه وسلم- إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مِئْزَرَهُ وَأَحْيَا لَيْلَهُ وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ) صحيح البخاري-نسخة طوق النجاة

ژباړه: کله به چې د روژې اخيري لس ورځې داخلی شوی پيغمبرعليه السلام به خپله ملا عبادت ته کلکه وتړله ، شپه به يې په عبادت ژوندی کوله او دکور خلک به يې عبادت ته را ويښول.

په يو بل روايت کې حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي: (كَانَ رسولُ اللهِ - صلى الله عليه وسلم - يَجْتَهِدُ في رَمَضَانَ مَا لاَ يَجْتَهِدُ في غَيْرِهِ ، وَفِي العَشْرِ الأوَاخِرِ مِنْهُ مَا لا يَجْتَهِدُ في غَيْرِهِ) رواه مسلم .

ژباړه: پيغمبرعليه السلام به په رمضان مياشت کې په عبادت کې دومره زيات کوښښ کاوه چې په بله مياشت کې به يې هغومره نه کولو او د رمضان په اخيري لسو ورځو کې به يې دومره زيات کوښښ کولو چې په نورو ورځو کې به يې هغومره نه کاوه.

بناءً مونږ لره په کاردي چې دغنيمت په دې شپو کې د خپل پيغمبرصلی الله عليه وسلم پيروي وکړو، په دې شپو او ورځو کې زيات کوښښ وکړو، زيات عبادت وکړو؛ ترڅو زيات اجرونه مو په برخه شي، ځکه دا هغه شپې دي چې د نيکو عملونو بدل په څو چنده ورکول کيږي.

همدا راز مؤمنانو ته په کاردي چې دخپل پيغمبرصلی الله عليه وسلم څخه پيروي وکړي خپله هم د شپې عبادت ته ملا وتړي او دکور خلکو سره هم مرسته وکړي او هغوی هم عبادت ته راپاڅوي؛ لکه څرنګه رسول الله صلی الله عليه وسلم خپل اهل عبادت ته راويښه ول.

➢ د رمضان په وروستی لسيزه کې سخاوت کارونو ترسره کول:

مؤمنانو لره ښايي چې په دې ورځو او شپو کې دپيغمبرعليه السلام پيروي وکړي او دالله تعالی په لاره کې خپل مال څخه خيرات ورکړي او د هغه مال څخه چې الله تعالی دوی ته ورکړی دی اولادونو، ګاونډيانو، يتيمانو، کونډو، فقيرانو او مسيکنانو ته يې هم ورکړي.

په دې کې شک نشته چې په رمضان کې صدقه ورکول د کال د نورو مياشتو په نسبت زيات ثواب لري ، بيا د رمضان په اخيري لسو ورځو کې صدقه ورکول د رمضان دنورو ورځو په نسبت زيات ثواب لري ؛ ځکه الله تعالی ځينو ورځو ته په ځينو نورو فضيلت ورکړی دی په ځانګړی توګه په هغه شپو کې صدقه ورکول چې په هغې کې د ليلة القدر دلحظاتو اميد زيات وي، لکه څرنګه چې يې ځينې ځايونو ته په ځينو نورو فضيلت ورکړی دی.

عن ابن عباس رضي الله عنهما قال كان رسول صلى الله عليه وسلم أجود الناس و كان أجود مايكون في رمضان حين يلقاه جبريل و كان يلقاه جبريل في كل ليلة من رمضان فيدارسه القران فلرسول الله صلى الله عليه وسلم حين يلقاه جبريل أجود بالخير من الريح المرسلة) صحيح البخارى
ژباړه: د ابن عباس رضی الله عنه نه روايت دی هغه فرمايلي دي: رسول الله صلی الله عليه وسلم د خير په کارونو کې د ټولو خلکو څخه زيات سخي ؤ او په رمضان کې به له بل هر وخت څخه ډير سخي ؤ کله چې به جبريل عليه السلام ورسره ملاقات کاوه او جبريل السلام به ورسره د روژو په هره شپه کې ملاقات کولو او له هغه سره

به يې قرآن کريم لوستلو، پس پيغمبرعليه السلام به چې کله له جبريل السلام سره ملاقات کولو په دغه وخت کې به پيغمبرعليه السلام به د الوتونکي باد څخه زيات سخي ؤ.

➢ د رمضان په اخيري لسو ورځو کې دصحابه کرامو او تابعينو دکوښښ ځينې بيلګې:

ددې امت غوره خلکو صحابه کرامو او تابعينو مجتهدينو به د رمضان المبارک په اخيري لسو ورځو کې په عبادت کې ځانګړي کوښښونه کول.

کله به چې لس اخیري ورځې داخلې شوی امام ایوب سختیاني رحمه الله به په درویشتمه روژه غسل وکړ او خوشبوی به یي ولګوله.

د امام ثابت البناني او حمیدالطویل رحمهما الله څخه هم ورته عمل رانقل شوی دی.

دتمیم الداری رضي الله جلیل القدرصحابی څخه نقل دي چې هغه یوځل دلیلة القدر شپې لپاره یوه جوړه جامې په زر ۱۰۰۰ دینارو واخیستله چې په بل وخت کې به یي نه اغوستله.

امام سفیان ثوری رحمه الله کله به چې د روژې اخیرنی لس ورځې داخلی شوی خپل اهل به یي لمانځه ته راپاځول او و یل به یي: کله چې دروژې اخیري لس ورځې داخل شي ماته دا غوره ښکاري چې په شپه کې تهجد وشي او زیات کوښښ وشي او که چیرې دکور خلک توان ولري لمانځه ته را پاځول شي.

حضرت عمر رضي الله عنه به دشپې په تهجدو کې زیات کوښښ کولو کله به چې شپه نیمه شوه دکورخلک به یي راپاځول او دا آیت شریف به یي ورته لوستلو: (وَأمُر أَهلَكَ بِالصَّلاةِ وَاصطَبِر عَلَيها لا نَسأَلُكَ رِزقًا نَحنُ نَرزُقُكَ وَالعاقِبَةُ لِلتَّقوى).

صحابه کرامو او تابعینو به دروژې په اخیري لسو ورځو کې زیات کوښښ کولو او زیات تلاوت به یي کولو.

حضرت قتاده رحمه الله به دروژې په نورو ورځو کې دری ورځو کې دقرآن کریم ختم کاوه، کله به چې اخیري لس ورځې داخل شوی هره شپه به یي قرآن کریم ختمولو.

امام اسود بن یزید رحمه الله چې جلیل القدر تابعی دی هغه به په دوو ورځو کې قرآن کریم ختمولو.

(فضائل القرآن لأبی عبید القاسم بن سلام)

دوهمه برخه: صدقه فطر (سرسایي) مسائل:

صدقه فطر (سرسایه) دهغه واجبي صدقې څخه عبارت دی چې مسلمان یي د کوچني اختر په ورځ دزکات مستحقینو ته ورکوي.(نورالایضاح)

د صدقه فطر حکم او د مشروعیت دلیل:

د فطر زکات پر ټولو وس لرونکو مسلمانانو واجب ده.

رسول الله صلی الله علیه وسلم د اختر لمانځه ته د وتلو نه وړاندی د صدقه فطر ورکولو امر کړی دی.

البته که چیری څوک صدقه فطر دکوچني اختر ورځ څخه مخکې د روژې میاشت په نورو ورځو کې ورکړي هم جواز لري.

(عن عبد الله بن عمرأن رسول الله صلى الله عليه وسلم فرض زكاة الفطر من رمضان على الناس صاعا من تمر أو صاعا من شعير على كل حر أو عبد ذكر أو أنثى من المسلمين) موطأ الامام مالک

ترجمه: عبدالله بن عمر رضي الله عنه فرمایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم د رمضان صدقه فطر یوه پیمانه خرما او یا یوه پیمانه د وربشو په ټولو اصیلو مسلمانانو، مریانو، نارینه ؤ، ښځو، نارینه ؤ واجب کړی ده.

د صدقه فطر د مشروعیت حکمت:

د هجرت په دوهم کال صدقه فطر په خلکو واجب شوه.

صدقه فطر(سرسایه) د لاندې حکمتونو په اساس واجب شوی ده:

۱-د روژتي دپاکوالی او دروژو دخلل جبیره: صدقه فطر(سرسایه) ددې لپاره واجب شوی ده؛ ترڅو د صدقه فطر په ورکولو سره دروژتي هغه خطاکانې او ګناهونه وبښل شي چې د روژو په دوران کې ورڅخه صادر شوي وي او سرسایه د هغه خلل لپاره جبیره شي چې د روژو په وخت کې واقع شوي وي.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- زَكَاةَ الْفِطْرِ طُهْرَةً لِلصَّائِمِ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ وَطُعْمَةً لِلْمَسَاكِينِ) سنن أبی داود

ژباړه: عبدالله ابن عباس رضي الله عنه فرمايي رسول الله صلی الله عليه وسلم صدقه فطر دروژتي دباطلو او ناوړه خبرو څخه د پاکوالي لپاره لازم کړی ده او هم د مسکينانو د خوراک لپاره واجب کړی ده.

۲-د مسکينانو اوفقيرانو سره همکاري: صدقه فطر ددې لپاره واجب شوی ده؛ ترڅو دمسکينانو اوفقيرانو سره د اختر په ورځ مرسته وشي او دوی هم د نورو خلکو په څير داختر خوښي او خوشحالي ولمانځي او داختر په خوښيو کې يې شريک شي.ځکه که چيرې مسکينانو اوفقيرانو ته سرسايه ورکړل شي ددوی څخه دفقر غم کميږي او په ژوند کې يې خوښي رامنځ ته کيږي. همدې فلسفي ته په لاندې حديث شريف کې اشاره شوی ده.
(عن بن عمر قال : فرض رسول الله صلى الله عليه و سلم زكاة الفطر وقال أغنوهم في هذا اليوم) سنن الدارقطني
ژباړه: دعبدالله ابن عمررضي الله عنهما څخه روايت دی؛ هغه فرمايي: پيغمبرعليه السلام صدقه فطر فرض کړی ده او فرمايلي يې دي چې د اړمنو اړتياوې په دې ورځ کې پوره کړئ.

د صدقه فطر د وجوب شرطونه:

۱-صدقه فطر(سرسايه) په هر هغه آزاد مسلمان باندې واجب ده چې د زکات دنصاب په اندازه مال ولری او داصلي حاجتونو څخه يې زيات وي. ضرور نه ده چې کال ورباندې تير شوی وي. (نورالايضاح)
۲-صدقه فطر داخترو ورځې صبح صادق په ختلو سره واجبيږي. که چيرې ددې ورځې څخه څوک مخکې مړ شوی وي په هغه باندې صدقه فطر نشته.
۳-صدقه فطر داختر له ورځ څخه مخکې ورکول هم جواز لري ؛ البته مستحب داده چې اختر لمانځه ته د وتلو څخه مخکې ورکړل شي.
۴-صدقه فطر چې په چا باندې واجب شوه دهغه دمال په لمنځه تللو سره، صدقه فطر دهغه له ذمې څخه نه ساقطيږي.(نورالايضاح)
۵-صدقه فطر دخپل ځان او دصغيرانو اولادونو څخه ورکول کيږي. دبالغ اولاد صدقه فطر ورکول په پلار واجب نه ده او دښځې صدقه فطر په خاوند واجب نه ده؛ البته د بالغ اولاد اوښځې څخه صدقه فطر ورکول هم جواز لري.(البحر الرائق)

د صدقه فطر(سرسايه) اندازه :

صدقه فطر دڅلور ډوله خوراکی توکو څخه ورکول کيږی:
۱-نيمه پيمانه غنم يا د نيمه پيمانې دغنمو اوړه (د۱۹۰۰ گرام) يعنی يو کلو اونهه سوه گرامه.
۲-يوه پيمانه وربشې يا يوه پيمانه د وربشو اوړه(۳۸۰۰گرامه) يعنی دری کلو او اته سوه گرامه.
۳-يوه پيمانه خرما (۳۸۰۰گرامه) يعنی دری کلو او اته سوه گرامه.
۴-يوه پيمانه مميز (۳۸۰۰گرامه) دری کلو او اته سوه گرامه.

- غوره داده چې ددغو اجناسو قيمت ورکړل شي؛ ځکه اړمن خلک کولای شي خپلې اړتيا وې په پيسو سره رفع کړي. (البحر الرائق، نورالايضاح)
- همدا راز که چيرې احتياطا د غنمو يا دغنمو د اوړو د(۱۹۰۰گرامه) مقدار په ځای پوره ددوه کلو غنمو قيمت ورکړل شي ياد يوې پيمانې وربشو(۳۸۰۰ گرامو) په ځای پوره دڅلورو کلو قيمت ورکړل شي بهتره به وي.
- د هغه کسانو لپاره چې توان يې لري بهتره داده چې دهغه جنس قيمت ورکړي چې په بازار کې يې نرخ لوړ دی.

د صدقه فطر (سرسايي) مستحقين:

د صدقه فطر(سرسايي) مستحق هماغه دفرضي زکات مستحقين دي(فقيران، مسکينان، د زکات راټولوونکی، قرضداران، فقيران مجاهدين او مسافرين).
بهتره داده چې هغه کسانو ته ورکړل شي چې مستحق هم وي اوخپلوان هم وي او يا په نږدی ګاونډ کې وي په دې شرط چې خپل منځ کې يو دبل اصول او فروع نه وي.
صدقه فطر داختر په ورځ ماشومانو ته داختر په عيدي کې ورکول درست کار نه دی.

اقول قولي هذا استغفرالله لي ولكم ولسائر المسلمين